N°. 276. 1854.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

VRIJDAG 14 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De *Indépendance Belge* heeft eergister, vrij laat, „het gewigtige discours” *in extenso* medegedeeld, dat onze Minister van Buitenlandsche Zaken, in de zitting van 27 Maart, bij gelegenheid van de discussie over de aangevraagde verhooging van het budget van Oorlog heeft uitgesproken. De *Indépendance* haastte zich (*sic*), om dat discours over te nemen, zoo als dit blad het in het „*Journal officiel*” had gelezen.

Onze lezers zullen kunnen raden, welke redevoering het hier geldt: de redevoering, waarin, *volgens het Bijblad*, de heer VAN HALL, als een blijk van diplomatiek doorzigt, de geheele Oostersche quaestie tot eene *geldquaestie* had gereduceerd; maar, waarin, *volgens de waarheid*, de Westersche Mogendheden werden voorgesteld als welligt nog begeerlijker te zijn op de buit (Turkije), dan de openbare vijand (Rusland).

Wij behoeven wel niet te zeggen, van welke zijde op de plaatsing van het „important discours” van den heer VAN HALL, naar de lezing van het „Journal officiel”, zal zijn aangedrongen; dat is duidelijk genoeg.

Wij hebben er dan ook niets tegen — en keuren het zelfs goed — dat een buitenlandsch, algemeen gelezen blad, de beleefdheid heeft willen gebruiken, om, zoo veel mogelijk, voor het Buitenland den ongunstigen indruk te helpen wegnemen, dien het ongecorrigeerde „important discours” van den heer VAN HALL schijnt gemaakt te hebben. Het Buitenland zou nu slechts kunnen zeggen: de *Indépendance* is eene vleister; want zij noemt „important” wat eigenlijk „nonsens” is.

Moet ook deze omstandigheid — dat men, om een onaangenamen indruk uit te wisschen, zijne toevlugt heeft moeten nemen, om in een buitenlandsch dagblad de, in het *Bijblad* veranderde lezing van de redevoering eens Nederlandschen Ministers te doen publiceren — moet ook deze omstandigheid niet leiden, wat het Binnenland betreft, tot de ernstige overweging der vraag: „of, in de gewigtige dagen, waarin wij „leven, met volkomen gerustheid onze buitenlandsche „belangen kunnen toevertrouwd blijven aan een Minister, „die in de Staten-Generaal redeneringen voert, welke „bij bevriende mogendheden een onaangenamen indruk „kunnen te weeg brengen, en ter wegneming waarvan „later van kunstmiddelen gebruik moet gemaakt worden?”

Het is eene vraag, welke in het naauwste verband staat tot de naaste toekomst welligt van het Vaderland, die alleen uit liefde voor het Vaderland, zonder eenig bijoogmerk hoegenaamd, wordt gedaan, en waarvan de beantwoording, hopen wij, *niet aan die toekomst* zal worden overgelaten. Ligt ware het dan te laat.

De *Amsterdamsche Courant* heeft, dagelijks, uitstekende telegrafische berigten. Heden heeft zij er één uit VARNA, gedagteekend *één April*. De datum is goed gekozen; want — gezwegen nog van het feit, dat gewis ten believe van de Amsterdamsche Courant een telegrafenkantoor te *Varna* is opgerigt geworden, regtstreeks in verband met het Haagsche departement van Buitenlandsche Zaken — heeft de Turksche telegrafist, waarschijnlijk in de tafereelen van de Vaderlandsche geschiedenis van VAN LENNEP EN COMPAGNIE het versje lezende:

Op den eersten April,
Stuurt men de gekken waar men wil,

eene turksche hulde aan de vaderlandslievende herinnering van de Amsterdammer willen brengen, en hem *pour le bon motif*.... bij den neus geleid.

Zie hier de depêche, uit *Varna*, linea recta, aan de Amsterdamsche gezonden:

„Het britsche *eskader* GELAND zijnde, zijn Turksche troepen *in de rigting van Sebastopol* afgezonden.”

Alzoo het britsche *eskader* — de fregatten, de brikken, de stoomschepen, de linie-schepen zijn te *Varna aan land gegaan*.... en daarop zijn de *turksche troepen* in de rigting van Sebastopol, dat wil zeggen: dwars door de *Zwarte Zee* opgemarcheerd!

En nu zijn er nog ongeloovigen, die aan den doortogt der Joden van de *Roode Zee* durven twijfelen! En nu zijn er nog, die gelooven dat de *Amsterdamsche Courant* niet excellente connexiën heeft!!

Wij hebben, met uitstekend genoegen, inzage genomen van eene, bij de Boekhandelaars Joh. Noman en Zoon, te Zalt-Bommel, uitgekomen brochure: „*Iets over de benoeming van Ouderlingen en Diakenen, door de Gemeente, van C. Hooijer*, Predikant aldaar.” De Eerw. Schrijver behandelt de quaestie der benoeming tot deze kerkelijke bedieningen door de leden der gemeente, en vestigt daartoe eerst een blik op de *kerkelijke wetgeving*, ten aanzien van die quaestie; hij beschouwt in verband daarmede vervolgens den *strijd van den dag* en de *wijze van verkiezing*; hij betoogt, dat *de verkiezing door de gemeente geen bloote theorie* is, en toont, na de opgave, *waar zij thans uitgeoefend wordt* aan, *waarom men dergelijke verkiezing wenschen mag*; terwijl hij ten slotte, erkennende *dat zij niet zonder gevaar en moeite van uitvoering is*, echter betuigt, dat hare *onmogelijkheid* niet is gebleken. Wij prijzen den moed van den Eerw. Schrijver, om zulk een gewigtig onderwerp in den tegenwoordigen tijd te behandelen; maar noemen hem ook een gelukkig man, die in de kerkelijke wereld een helder, blaauwen hemel boven den met wolken bezwangerden gezichteinder verkiest en daartoe een practisch middel aanwendt, opdat de dreigende onweders mogen worden afgeleid.

Wij hebben steeds krachtig geijverd voor een vrije kerkelijke organisatie ten behoeve van onze Roomsch-Katholijke landgenooten, zonder daarbij te beoogen eene hervorming, in strijd met de geschiedkundige inrigting der R. K. Kerk, en de ondervinding van de laatste maanden heeft ons den gunstigen invloed doen kennen, dien de inwendige organisatie op het kerkgenootschap zelf heeft uitgeoefend. Zoo ook zien wij in de vrije regeling van het bestuur der Nederlandsche Hervormde Kerk, in overeenstemming met den geschiedkundigen vorm der kerkelijke inrigting, een krachtig middel, om de rust en orde in dat kerkgenootschap hersteld te zien. Al die theoriën over 't regt der gezindheid met betrekking tot den Staat en over 't regt der gemeente ten aanzien van leer en belijdenis, hebben geen gunstigen toestand kunnen daarstellen; slechts de beantwoording der vraag: in hoever het regt der gemeenteleden erkend en voor behoorlijke uitoefening gewaarborgd is, kan daartoe leiden. De anti-revolutionnaire partij heeft het Presbyteriaansch beginsel der Hervormde Kerk zeldzaam op den voorgrond durven plaatsen; omdat zij hare aristocratische rigting daardoor zou bestrijden, gelijk zij op staatkundig gebied de regtstreeksche verkiezing bestreed. Ds. Hooijer zegt dan ook te regt: „In het erkennen der hoofdbeginsels van kerkregt stemmen de meeste Protestanten vrij wel overeen, maar in de toepassing is groot verschil.”

De geschiedenis leert, dat zeldzaam een beginsel in de toepassing geheel onkenbaar wordt. Wij missen de ruimte, om onze lezers met den inhoud van dit geschrift nader bekend te maken; welligt komen wij daarop terug. Voor het oogenblik bepalen wij ons tot eene gunstige aanbeveling; vertrouwende, dat onze hervormde landgenooten, van welke kleur of rigting ook, daaruit zullen leeren, in hoever de invloed der gemeente op de keuze harer vertegenwoordigers erkend en uitgeoefend wordt.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Een telegrafisch berigt houdt in, dat de prins Napoleon den 10 des avonds te Lyon was aangekomen, en den volgenden morgen naar Valence zou vertrekken.

— De dagbladen deelen vele bijzonderheden mede nopens de plegtige ontvangst van lord Raglan en den hertog van Cambridge, zoowel op Fransch grondgebied als te Parijs in het bijzonder. Zij zijn spoedig bij den keizer toegelaten. Z. H. heeft een eigenhandigen brief van koningin Victoria aan den keizer overgebragt. De Engelsche bevelhebbers zullen met hunnen aanzienlijken staf eenige dagen te Parijs doorbrengen en zich dan naar Marseille begeven, waar het stoomschip *le Caradoc* hen wacht.

— Gedurende de afwezigheid van prins Napoleon zal de heer Troplong het voorzitterschap waarnemen van het hoofdbestuur over de wereld-tentoonstelling.

BELGIE.

Den 12en dezer is te Brussel geratificeerd zoo wel de letterkundige, als de handels-overeenkomst, van 22 Augustus 1852 en van 27 Februarij 1854, tusschen Frankrijk en Belgie gesloten. Te gelijkertijd heeft er eene uitwisseling plaats gehad van eene verklaring, houdende waarborgen door verscheidene Belgische uitgevers verlangd, voor de werken van mede-eigendom, die in een der landen zijn gedrukt met verbod van verkoop in het andere rijk.

PRUISSEN.

De tweede kamer heeft het ontwerp van wet aangenomen, waarbij eene verhooging van belasting wordt bevolen, om te voorzien in de rentebetaling en in de aflossing van de geldleening van 30 millioen thalers. Men zag eene levendige beraadslaging te gemoet; maar die verwachting heeft zich niet verwezenlijkt: het ontwerp werd goedgekeurd, nadat daarin een gering amendement gebragt was, waarmede de regering zich heeft vereenigd.

SARDINIE.

Uit Turijn schrijft men van 10 dezer, dat de hertog van Valentinois (prins de Monacco) en zijn adjudant op het fort Villefranche te Nice gevangen zijn gezet, en dat, ten gevolge van de mislukte poging van dien prins, onderscheidene in-hechtenisnemingen te Menton hebben plaats gehad.

KERKELIJKE STAAT.

Uit een schrijven uit Rome blijkt, dat het regtsgeding van de moordenaar van den graaf Rossi en zijne medepligtigen in het geheim heeft plaats gehad. Het is afgeloopen en met ten minste zes veroordeelingen ter dood geëindigd.

TURKIJE.

LONDEN, 12 April ('s namiddags). Het gerucht, dat de Pruissische gezant alhier door zijn vorst ontboden is, bevestigt zich nog niet.

KONSTANTINOPEL, Maandag 3 April. De Grieksche gezant bij ons Hof, de heer Metaxas, is heden van hier vertrokken. Er zijn strenge bevelen uitgevaardigd, dat alle Grieken, die zich niet aan de Turksche wetten hebben onderworpen, binnen 14 dagen het land moeten ruimen.

MALTA, Vrijdag 7 April. Al de hier liggende pakketbooten zijn aangenomen, om troepen naar de Levant over te brengen. Zeven stoomschepen zijn met 3000 man troepen van Algerie hier aangekomen.

Het schijnt zeker, dat Oostenrijk, dat meer naar het Westen overhelt dan Pruissen, de regering van laatstgemeld land heeft overgehaald, het protocol van 8 April te onderteekenen; maar het heeft het niet kunnen doen besluiten, eene stellige overeenkomst met de twee zeemogendheden aan te gaan. Het schijnt ook zeker [illegible] zoo de vier mogendheden, in het protocol [illegible] herinneren, dat hun gemeenschappelijk [illegible] schendbaarheid van het Ottomanische [illegible] zoo zij erkennen, dat de [illegible] land aan Rusland verklaard [illegible] zij zich verbinden [illegible] zijn met de eenkomst aan te [illegible] met het oogbeginselen [illegible] te bereiken; zoo [illegible] verbindtenis aangaat, [illegible] of geen voorstel te doen [illegible] onderteekenaren van het protocol [illegible] — het echter niet minder zeker is, [illegible] geene verbindtenis van Pruissen of Oostenrijk bevat, wat betreft hunne krachtdadige medewerking en ondersteuning, en dat de twee Duitsche Mogendheden dienvolgens volkomen meesteressen blijven, om af te wachten en het tijdstip en de wijze van hunne tusschenkomst te kiezen, zoo haar eene tusschenkomst in

haar eigen belang noodig mogt toeschijnen. Ziedaar wat men met enige zekerheid over het protocol van 8 dezer kan zeggen.

Het bezetten van Servie door de Oostenrijkers wordt dagelijks al meer en meer voorzien. De Engelsche dagbladen deelen een telegrafisch berigt uit Weenen mede, volgens hetwelk de Porte in die bezetting bewilligt en de aartshertog Albert het bevel zal voeren over de krijgslieden, die dat vorstendom zouden binnenrukken. Dat is in geenen deele onwaarschijnlijk. Maar het bezetten van Servie door de Oostenrijksche troepen schijnt niet van dien aard te zijn, dat het als eene werkdadige tusschenkomst van Oostenrijk tegen Rusland kan worden beschouwd. Welligt zou de Oostenrijksche regering meer geneigd geweest zijn, verder te gaan dan tot heden geschied is in zijne ondersteuning van den weg, dien door de westelijke mogendheden wordt gevolgd. Doch het is door Pruissen tegengehouden. Zoo het die mogendheid verder gebragt heeft, dan zij eerst wilde komen (en wel door de onderteekening van het protocol van 8 April), heeft Pruissen, van zijne zijde, Oostenrijk tegengehouden van eene meer stellige beweging naar het Westen, door het slechts dat protocol, in plaats van eene meer duidelijke overeenkomst, te doen teekenen. De twee groote Duitsche mogendheden hebben derhalve elkander in evenwigt gehouden en hebben ieder iets van hare eerste voornemens ten offer gebragt, om een gemeenschappelijken toestand te kunnen vestigen. Men houdt het er voor, dat de heer von Manteuffel, voorzitter van den ministerraad te Berlijn, er zeer toe heeft bijgedragen, om Pruissen van zekere gezindheid te doen afzien, die door familie-betrekkingen werd opgehelderd, om de regering van dat land over te halen, zich meer aan Oostenrijk en diensvolgens aan de Westelijke mogendheden aan te sluiten, en om die regering er toe te brengen, weder te onderteekenen het protocol van 8 dezer, waarvan men het gewigt niet kan ontkennen, hoezeer het de werkdadige tusschenkomst en medewerking der Duitsche mogendheden niet vaststelt.

Wat aangaat de bijzondere overeenkomst tusschen Pruissen en Oostenrijk te sluiten: zou laatstgemelde mogendheid immers, zoo als de *Neue Preussische Zeitung* verzekert, weigeren de veranderingen toe te laten, die de eerste daarin gebragt heeft. Dat zou een ernstig geschil zijn; doch dat berigt verdient bevestiging.

Van het krijgstooneel zijn weinig berigten ontvangen. Eene droevige tijding is vernomen. Het is de dood van den kolonel van den generalen staf Dieu, die zich sedert eenige maanden in het Oosten bevond, en die bij eene verkenning, door de Turken, op den linker-oever van den Donau ondernomen, gesneuveld is. Dat is een groot verlies voor Omer-Pacha, die dagelijks den raad van den kolonel Dieu inriep; het is een nog grooter verlies voor het expeditionnaire leger, daar de kennis, die de kolonel van de streken, waar de krijg gevoerd wordt, had verkregen, van groot nut voor dat leger had kunnen zijn.

De Fransche *Moniteur* heeft op zijne beurt het berigt, dat de Turken den 2 April te Rassova eene nederlaag zouden geleden hebben, tegengesproken. De laatste berigten doen echter eenige vrees ontstaan over het Turksch legerkorps, dat in dat gedeelte van Bulgarije is vereenigd.

— Tot hiertoe wordt het berigt, dat eene Russische legerbende in Servie, tusschen Orsova en Widdin, zou zijn binnengerukt, door niets bevestigd. Evenmin is dit het geval met de tijding, dat de Turken eene groote overwinning in de Dobrudscha zouden hebben behaald.

Den 12 dezer zou er te Parijs eene groote wapenschouwing worden gehouden voor den hertog van Cambridge en lord Raglan, die aldaar zijn aangekomen. Uit Maltha schrijft men van 7 dezer, dat de aankomst van vaartuigen, waarbij fransche krijgslieden worden overgebragt, onophoudelijk voortduurde: zeven stoombooten, van Algiers komende, hebben 5000 man vervoerd. De booten kiezen meest onmiddellijk weder zee, om de troepen naar het Oosten over te brengen.

De Grieksche opstand maakt geene vorderingen meer. Alles duidt aan, dat die beweging op het punt is van te mislukken. De buitensporigheden, door de opstandelingen begaan, schijnen zeer tot dien uitslag bij te dragen.

Het schijnt, dat, ten gevolge der weigering van de vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland en Belgie, om de Grieksche onderdanen, die Konstantinopel bewonen, onder hunne bescherming te nemen, de Grieksche minister, de heer Metaxas, zich, tot dat einde, vóór dat hij Turkije verliet, tot den minister der Vereenigde Staten heeft gewend. Men weet nog niet, welk het antwoord van dien staatsman zou zijn geweest. Men weet voorts, dat al de Grieken in eenen bepaalden tijd het Ottomanische Rijk moeten verlaten.

— Voor eenige dagen is hier ter stede eene openbare vergadering gehouden, waarin de handelingen onzer bewindslieden ten opzigte van de Turksch-Russische zaak, bepaaldelijk de met het Russische gouvernement gevoerde geheime correspondentie (welke onlangs openlijk bekend gemaakt is), scherp afgekeurd worden. De in die zamenkomst aangenomen verklaringen zijn bijeengebragt in een aan het gouvernement gerigt adres, en dit adres is den 8 dezer den Minister van Binnenlandsche Zaken, lord Clarendon, door eene deputatie overhandigd. In dat stuk komt de volgende zinsnede voor:

»De vergadering heeft, na overweging van de onlangs bekend gemaakte «geheime en vertrouwelijke» correspondentie tusschen Engeland en Rusland over de Turksche zaak, met schaamte en leedwezen gezien, dat het Britsche gouvernement gedurende ten minste twaalf maanden reeds kennis gedragen heeft van des Czaars oogmerken aangaande het Turksche Rijk; dat het onze vriendschap met Frankrijk in de waagschaal heeft gesteld, door over zulk een belangrijk vraagstuk te handelen met uitsluiting van het Fransch gouvernement, — en dat het den Czaar heeft vergund, die briefwisseling te besluiten met de betuiging van zijn genoegen over de gevestigde overeenstemming tusschen hem en het Britsche gouvernement ten aanzien van de beschikking over de Ottomanische bezittingen.»

De Minister heeft, nadat dit adres hem overhandigd was, zijn misnoegen over den beslissenden inhoud niet ontveinsd en, tot teregtwijzing van de adressanten, hen gewezen op de ophelderingen en verklaringen, welke zoo herhaaldelijk door hem en zijne ambtgenooten in het Parlement gegeven waren. Bij de daarop gevolgde woordenwisseling, heeft een der leden van de deputatie zich nog de aanmerking veroorloofd, dat het luisteren naar de voorstellen van Rusland gelijk stond met eene goedkeuring. De Minister heeft daarop geantwoord, dat het Parlement en het Volk blijkbaar anders over de zaak dachten, — en daarmede de deputatie laten vertrekken.

— Uit Hamburg schrijft men, dat het besluit der Engelsche Regering, aan den vlootvoogt Napier overgebragt, om de vijandelijkheden onmiddellijk aan te vangen, vooral het gevolg daarvan is, dat de Russische Regering verscheidene eilanden, waarvan de werken in geen voldoenden staat zijn, om op afdoende wijs te worden verdedigd, achtervolgens verlaat. Men kan dus het bezetten van sommige der Alands-Eilanden door de Britsche troepen spoedig te gemoet zien.

— Uit Petersburg schrijft men van 4 dezer dat die stad den 2den dezer toen het berigt ontvangen werd, dat het Russische leger den Donau was overgetrokken, schitterend verlicht was. Van het kasteel werden vreugdeschoten gelost. In de kerk van het winterpaleis is een plegtig *Te Deum* gezonden, dat door het keizerlijk gezin en al de burgerlijke en militaire overheden werd bijgewoond. Bij den Keizer was dien dag ten gehoore toegelaten, de heer Seymour, nieuw buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van de Vereenigde Staten bij het keizerlijke hof.

— Volgens berigten uit Bucharest, van 31 Maart, werd aldaar verzekerd, dat de Russische troepen in de Dobrudscha tusschen den 4 en 6 dezer een aanval zouden doen op den Trajanus-muur, terwijl de Turksche bevelhebber Mustapha-Pacha, die nu 50,000 man troepen onder zijn bevel had, die versterkte linie tot het uiterste scheen te willen verdedigen.

Een brief uit Bucharest, van 2 dezer berigt op nieuw, dat de Russen aanstalten maakten, om bij Silistria met eene groote krijgsmagt over den Donau te trekken.

Binnenland.

's Gravenhage, 13 April.

LONDEN, Donderdag 13 April. Het Huis der Gemeenten is gisteren uiteen gegaan tot den 27sten dezer. De hervormings-bill is ingetrokken.

HAMBURG, Donderdag 13 April. De Britsche vloot is gisteren vertrokken. Zij heeft naar de kusten van Gothland koers gezet.

PARIJS, Donderdag 13 April. De *Patrie* meldt, dat aan Rusland is aangezegd, dat het de Sulinamonding van alle hindernissen moest bevrijden.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna genoemd, als: van Bergeik c. a., op C. P. van Tooren, cand. bij het prov. kerkbestuur van Noordbrabant; van Schagen, op W. Zwart, predik. te Knollendam c. a.; van Utrecht (Nederd. Herv. gem.), op N. Beets, theol. dr., pred. te Heemstede; van Zwolle, op G. L. van Loon, predik. te Edam; van Huins en Lijons, op H. I. van der Scheer, cand. bij het prov. kerkbestuur van Drenthe; van Gasselter Nieuwveen, op F. J. Hesse, predik. te Tjummarum.

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der infanterie: bij het regem. grenadiers en jagers, tot 1sten luit., de 2de luitenants: C. P. T. Pippenghegen, G. M. Dolleman, A. J. W. van der Schrieck, H. M. F. Landolt, H. F. Scharp, J. J. H. G. van Wickevoort Crommelin, H. E. J. Heijmans en jhr. A. R. J. Klerck, allen van het corps; bij het 2de regem. infant., tot 1sten luit., den 2de luit. M. F. J. Phaff, van het 1ste reg. van het wapen; bij het 3de regem. inf. tot 1sten luit., den 2den luit. F. C. A. Stoecker, van het corps; bij het 4de regem. infant. tot 1sten luit., de 2de luits. E. K. J. Verkauteren en H. M. Verkouteren, van het 3de regem. infant.; bij het 6de regem. infant., tot 1sten luit., den 2den luit. J. F. M. Temmink, van het 5de regem. van het wapen; en overgeplaatst bij het regem. grenadiers en jagers, de 1ste luits. H. A. Hamming van het 6de, W. van Wrangel van het 4de en J. D. A. Barre van het 8ste, alsmede de 2de luits. J. N. baron Taets van Amerongen, van het 4de en J. J. G. Hennequin, van het 6de regem. infant.

Z. M. heeft aan de gemeentebesturen van Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland in de provin ie Friesland vergunning verleend: *a.* tot aanleg van een grindweg leidende van den Staten Zeedijk onder Scherpenzeel door de dorpen Munnikebruen, Oldelamer, en gedeelte van Nijelamer en Sonnega tot Wolvega, gelegen aan den grooten weg van Leeuwarden naar Zwolle, van daar door de dorpen Olde- en Nijholtpa, Oldeberkoop, en Makkinga tot aan de Compagnonsvaart even ten zuiden van de rivier de Tjonger en vervolgens langs gemelde vaart loopende over Oosterwolde en Appelscha, tot de geenscheiding van de provincie Drenthe in de rigting van de gemeente Smilde; *b.* tot aanleg van eenen zijtak van de zoo evengenoemde Compagnonsvaart, over Donkerbroek, Wijnjeterp, de Hemrik en Lippenhuizen tot den straatweg van Beesterzwaag naar Gorredijk, benevens concessie tot tolheffing.

Z. M. heeft vele kantonregters, plaatsvervangende kantonregters en griffiers van kantongeregt bij continuatie tot hunne tegenwoordige functiën herbenoemd en aangesteld; tot plaatsvervangend kantonregter te Grave, R. J. N. Walter; tot kantonregter te Tilburg, R. F. Wierdsma; tot plaatsvervangend kantonregter: te Boxtel, J. F. van Uden; te Veghel, H. van Rooij; tot griffier bij het kantongeregt te Boxmeer, H. C. F. Kerstens; tot plaatsvervangend kantonregter te Asten, F. M. ...bens; te Helmond, F. J. T. de Bruijn; te Zevenbergen, A. ... den Hoog; te Bergen op Zoom, G. M. de Plönnies; te Ze... naar, G. Pliester; te Nijkerk, T. G. P. Arnold; tot griffier bij het kantongeregt te Apeldoorn, H. Bake Everts; tot plaatsvervangend kantonregter: te Apeldoorn, J. H. Ameshoff; te Zutphen, Mr. J. L. Steenlack; te Tiel, Mr. W. F. C. ... Lidth de Jeude; te Geldermalsen, B. Formijne; te Culembor... J. G. van Kesteren; te Culemborg, H. G. van Everdingen; te Vlaardingen, H. P. van der Drift; te Schiedam, Mr. K. ... Poortman; te Schiedam, Mr. J. Kruijff; te Hillegersberg, ... C. Kleij; te Dordrecht, Mr. G. P. A. Struijck; tot griffier bij het kantongeregt te Brielle, H. L. M. van Kruijne; tot plaatsvervangend kantonregter te Brielle, P. van Andel; te Amsterdam n°. 2, Jhr. Mr. D. Rutgers van Rozenburg junior; tot kantonregter te Weesp, F. Boogaard; tot plaatsvervangend kantonregter te Weesp, D. van der Horst; te Medemblik, ... Swaan; te Edam, J. Donker Hz.; tot griffier bij het kanton... geregt te Vlissingen, S. van Leeuwen; tot kantonregter ... Sluis, Mr. J. F. van der Sloot Clement; tot plaatsvervangend kantonregter te Oostburg, A. J. Callenfels; te Hulst, Mr. ... van Deinse; tot plaatsvervangend kantonregter: te Leeuwarden, Mr. L. Dorhout; te Dokkum, G. G. R. Fenenga; te Bergum, A. Alma; tot griffier bij het kantongeregt te Harlingen, Mr. ... M. Wentholt; tot plaatsvervangend kantonregter te Harlingen, M. van der Plaats; te Oldeberkoop, G. Attema Gzn.; te Oldeberkoop, J. F. Sickinga; tot griffier bij het kantongeregt te Sneek, W. G. Gorter; tot plaatsvervangend kantonregter te Hindelopen, J. Alberts; tot kantonregter te Zwolle, Mr. J. N. J. Heerkens; tot plaatsvervangend kantonregter te Kampen, Mr. J. C. Bijsterbos; te Steenwijk, P. H. P. van Marle; te ... Delden, E. Wilmink; tot griffier bij het kantongeregt te Enschede, G. Larink; tot plaatsvervangend kantonregter te Oldenzaal, G. Landreben Michorius; te Ootmarsum, B. W. Essink; tot plaatsvervangend kantonregter te Groningen, Mr. E. ... Eerde; te Hoogezand, Mr. C. Hartman Busman; te Zuidbroek, Mr. J. C. van Slooten; tot griffier te Appingadam, Mr. ... A. Vinkers; tot plaatsvervangend kantonregter te Hoogeveen, Mr. A. A. Witsenborgh; terwijl bij hetzelve besluit aan P. B... semaker is verleend eervol onslag als plaatsvervangend kantonregter te Deventer.

* De Koning zal eerst heden het Loo verlaten. Z. M. wordt tegen den avond in de residentie terug verwacht.

* Men verneemt, dat H. M. de Koningin-moeder ... een geruimen tijd in de residentie zal verblijven, vóór dat HD. zich naar Soestdijk zal begeven, hetgeen waarschijnlijk eerst in Junij aanst. zal plaats hebben.

* Gisteren avond is de Aalmoezenier van H. M. de Koningin-moeder, de heer S. Bogomoloff, in deze residentie overleden. H. M. is door dit treurig sterfgeval diep getroffen. De overledene genoot in hooge mate de achting zijner geloofs- en landgenooten. Zijn dood is voor hen een groot verlies te achten.

De *Amst. Cour.* zegt van een zijner bestendige lezers het berigt uit 's Hage te hebben ontvangen, dat prof. Mulder tot de vervanging van Dr. Vrolik aan het Utrechtsche muntcollegie zal geroepen worden.

* De kermis op het gehucht Moerdijk, onder de gemeente Zwaluwe, gehouden wordende den tweeden Pinksterdag, is afgeschaft.

* Door den slagter W. de Rooij, op de Paveljoensgracht alhier, is heden geslagt een vierjarig zwart bond koebeest, hetwelk op de laatst gehoudene tentoonstelling te Schiedam den tweeden prijs heeft behaald: het woog 667 ned. pond. Dit beest is afkomstig van den heer Schiltman, te D... haven.

* Donderdag, 20 dezer, zal voor het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland, Kamer van strafzaken, behandeld worden de zaak van E. van Merkom en zijne huisvrouw ... Ekkart. Zij worden beschuldigd de eerste van moedwillige brandstichting in een gebouw, en de tweede van medepligtigheid aan die misdaad. Het feit zou in het begin van Januarij te Gorinchem hebben plaats gehad. De functiën van het O. M. zullen in die zaak worden waargenomen door den advokaat-generaal, den heer Gefken. Aan den eerste beschuldigde is als verdediger toegevoegd Mr. D. Fock ... als verdediger der tweede beschuldigde zal optreden Mr. M. van Stipriaan Luiscius.

* Naar men verneemt, zal de Goede Vrijdag te ... veningen, uit vrije beweging, gevierd worden ... Zondag. Alle bedrijvigheid zal gedurende den geheelen dag ten minste door het grootste gedeelte der bewoners gestaakt worden. Dit zal ook het geval in de residentie wezen.

* Dezer dagen heeft aan de Kon. Militaire Academie te Breda, voor de onderofficieren van het leger het examen plaats gehad, om tot den rang van officier te worden bevorderd. Van de 34 onderofficieren der infanterie, die zich daartoe aanmeldden, hebben 26; van de 9 onderofficieren der kavallerie 5, en 3 der artillerie een voldoend examen afgelegd. Er zullen alzoo 34 onderofficieren van het leger tot den rang van officier worden bevorderd.

Krachtens koninklijk besluit, is door den Minister van Binnenlandsche zaken, vergunning tot wederopzegging verleend aan W. S. Burger Wz. te Rotterdam ... genwoordiger eener op te rigten naamlooze maatschappij, tot den aanleg en het gebruik van een electro-magnetischen telegraaf tusschen Rotterdam, Brielle, Hellevoetsluis, Brouwershaven en verdere plaatsen, op de eilanden Goeree en Overflakkee, Schouwen en Duiveland.

De Nederlandsche consul-generaal te Tanger berigt ...

dagteekening van den 21sten Maart jl., dat het monopolie op den invoer van koopwaren is opgeheven en dat de inkomende regten voor de nagemelde artikelen zijn bepaald als volgt: Suikerbrooden, 3 Spaansche piasters per quintal Engelsch. Geraffineerde suiker gestampt, hetzelfde regt. Ruwe Havannah-suiker en andere, 2 Spaansche piasters per quintal Engelsch. Thee, een vierde piaster per pond en cochenille een piaster per pond.

Bij beschikking van 11 dezer is aan Gerrit Jansen, beurtschipper te Nijmegen, onder zekere bepalingen voorloopig en tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene sleep- en vrachtstoombootdienst van Rotterdam op Lobith en tusschenplaatsen, heen en terug, in vereeniging met het beurtschippersveer van Rotterdam op Nijmegen.

Bij beschikking van heden is door den Minister van binnenlandsche zaken aan de Nederl. telegraafmaatschappij magtiging verleend tot het vestigen van een telegraafkantoor binnen Alkmaar, in verbinding met de kantoren der maatschappij te Amsterdam en te Nieuwe Diep.

Tusschen Nederland en het Zwitsersche bondgenootschap is op den 21sten December 1853 eene overeenkomst ter wederkeerige uitlevering van boosdoeners gesloten, en heeft de uitwisseling der acten van bekrachtiging dier overeenkomst op den 13den Maart 1854 te Bern plaats gehad.

Het bestuur der Nederlandsche Bank heeft het dividend over het jaar 1853 bepaald op *f* 56.— per aandeel van *f* 1000.—.

Gisteren is, van de werf *IJhoek*, van de heeren Abbema en van Cleef, te Amsterdam, te water gelaten de brik *Diana*, groot 152 lasten, te voeren door kapt. P. H. Willers en voor rekening van de Heeren Willers en C^e^. Daarna is de kiel gelegd voor eene bark, groot 250 lasten, bestemd voor de groote vaart.

De Vriendinnen-Vereeniging, te Barneveld, heeft dezer dagen een fraai kanapé-kussen van H. M. de Koningin ten geschenke ontvangen.

Rotterdam, 12 April. Heden heeft het bestuur van de alhier opgerigte *Vereeniging voor Gymnastie en Zwemscholen* voor de som van *f* 24,400, het gebouw voor de op te rigten zwemschool aanbesteed aan den heer J. Hoos, mr. timmerman en molenmaker alhier, overeenkomstig eene teekening van den heer architect A. W. van Dam. In den aanstaanden zomer zal, naar men hoopt, de inrigting gereed zijn, waardoor in eene werkelijke behoefte zal zijn voorzien.

Utrecht 12 April. Naar men ons uit 's Hage schrijft, van gisteren, is er binnen weinige dagen nog eene promotie te wachten van ongeveer een tiental tweede luitenants tot eerste luitenants. (*U. C.*)

Olst, 12 April. In deze gemeente, in het aan de overzijde van den IJssel gelegene Welsum, hebben in korten tijd, onderscheidene min of meer belangrijke diefstallen plaats gehad. De dieven schijnen het voornamelijk op de aardappelen te hebben gemunt. Naar wij vernemen is, in den afgeloopen nacht, ook in het naburige Terwolde, een diefstal gepleegd. Bij zekeren landbouwer v. D. genaamd, zouden de dieven een gat in het dak gesneden en, benevens eenige andere zaken, 6 à 7 mudden aardappelen gestolen hebben.

De heldere maneschijn, waarbij de daad gepleegd werd, de ligging van het bestolene huis aan den openbaren weg en in de nabijheid van onderscheidene andere woningen, en de hoeveelheid gestolene aardappelen, duiden zoowel de stoutmoedigheid, als de talrijkheid der dieven aan.

Groningen, 10 April. De aanbouw van zeeschepen zal in dit jaar nog veel grooter zijn dan in vroegere jaren, daar er reeds meer dan 100 schepen gereed of onderhanden zijn. De goede vaart van het vorige jaar, heeft daartoe ongetwijfeld veel bijgedragen.

Poederoijen, 6 April. Toen de heer Thorbecke belast was met de portefeuille van binnenl. zaken, schijnt aan het gouvernement te zijn bekend geworden, dat onder de administratie van den heer van Rossum, zich mede bevonden zekere, zoogenaamde manhuis-goederen, en, moet dat beheer door een koninklijk besluit anders geregeld zijn dan het vroeger werd gevoerd, en aan de zaak meerdere openbaarheid gegeven zijn.

Het gelukkig gevolg ook voor de behoeftigen dezer gemeente daarvan is, dat volgens den bekend geworden gift of fundatie-brief van dit manhuis ook aan Poederoijen jaarlijks een deel der opbrengsten behoort te worden uitgekeerd. Tot heden is men het dezerzijds met de beheervoerders (deze zijn overeenkomstig het koninklijk besluit thans 3 in getal) niet eens over het bedrag dezer uitkeering. Men meent echter, dat geene te grove of met de strekking van den giftbrief te aanzienlijke vorderingen van bestuurders of provisoren te Rossum gedaan zijn en verwondert zich, dat de onderhandelingen steeds gerekt worden en blijven voortduren, zonder tot eenige beslissing of afdoening te geraken. Het is wenschelijk, dat de bevoegde magt verder krachtige maatregelen neme, opdat deze zaak geregeld worde, zoo als zij blijkt te behooren, en dat zooveel mogelijk openbaarheid gegeven worde omtrent het beheer eener liefdadigheids-inrigting, die niet is van particulier maar van algemeen belang, zoo voor de gemeente van Poederoijen als voor die van Rossum. (*Pr. Z. C.*)

's Bosch 12 April. Tot ons leedwezen hebben wij vernomen, dat dezer dagen een algemeen geacht officier van het regement, dat ons binnen weinige dagen zal verlaten, door eene schendige hand, wier oogmerk evenwel niet bereikt is, eene beleediging heeft ondergaan, waarboven wij hem wel verheven achten, doch die daarom niet minder grievend moet wezen. Even als wij overtuigd zijn dat deze daad dien officier bij het korps, waartoe hij behoort, niet kan benadeelen, zoo durven wij de verzekering geven, dat zij evenmin iets zal wegnemen van de achting en genegenheid, welke de burgerij dezer stad ZEd. Gestr. in het bijzonder en het korps in het algemeen toedraagt. Jammer, dat de dader niet in zijne schandelijke handelwijze op heeterdaad betrapt is kunnen worden. (*N. N. B.*)

Maastricht, 12 April. Dezer dagen hebben de ambtenaren van de belasting te Wolder eene belangrijke in-beslagneming gedaan van mode artikelen, die slechts voor *f* 300 waren aangegeven, terwijl de wezenlijke waarde meer dan *f* 600 bedroeg. Gisteren hadden de ambtenaren reeds het grootste gedeelte der goederen verkocht, met *f* 100 winst, ondanks de groote voordeelen, die zij aan de koopers verleenden.

Men meent algemeen, dat de ambtenaren verpligt zijn om elke, hoe groote verklaring ook, goed te keuren, indien zij geen gereed geld genoeg hebben, om er het bedrag, verhoogd met een tiende gedeelte, van te voldoen. Dit was in der tijd waar; maar dit is thans niet meer het geval, daar een onlangs uitgevaardigd ministerieel besluit de ontvangers last geeft om aan de ambtenaren de voor benaderingen noodige fondsen voor te schieten, onder voorwaarde, die binnen zekeren bepaalden tijd te moeten terug betalen. De industriëlen moeten dus in hun eigen belang vermijden, blijkbaar te geringe aangiften te doen. (*J. d. L.*)

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

(*Per Overland-Mail.*)

Batavia, 26 Februarij 1854.

De Gouverneur-Generaal heeft goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Ten vervolge van het besluit van den Commissaris-Generaal over Ned. Indië, van 5 Jan. 1834 n°. 6 (Stbl. n°. 1), aanteekening te houden van het Kon. besluit van 1 Dec. 1853 n°. 90, waarvan het dispositief luidt als volgt:

»Onze Gouverneur-Generaal over Ned. Indië wordt gemagtigd, om de som van *f* 150,000 's jaars voor verlofstractementen bij de begrooting van Ned. Indië toegestaan, »van en met het jaar 1854, te verhoogen met *f* 50,000, »waardoor dezelve zal zijn gebragt op eene som van »*f* 200,000 's jaars.»

Ten tweede: Te bepalen, dat over 1854, van de som van *f* 50,000, bedoeld bij art. 1 van dit besluit, geene splitsing zal plaats hebben in verlofstractementen voor civiele ambtenaren en marine en voor officieren van de landmagt.

Ten derde: Enz.

Ten vierde: Te verklaren, dat degenen, die zich in den loop der maand Oct. 1853 met verzoeken om verlof tot de regering hebben gewend, en aan wie, uit gebrek aan fondsen, dit verlof is geweigerd, zich andermaal vóór ultimo Maart 1854 zullen kunnen adresseren en op hunne verzoeken terugkomen.

— Bij besluit van Z. E. den Gouverneur-Generaal van 4 Februarij, is aan het bestuur van de maatschappij "*Tot Nut van 't Algemeen*, afdeeling Batavia, te kennen gegeven, dat er geen bezwaar bestaat tegen de toelating dier vereeniging, zoo als zij in de aan het gouvernement ingediende stukken wordt omschreven, en dat zij zal blijven toegelaten, zoo lang daarvan niet wordt afgeweken, mits ook de middelen, die de vereeniging zal aanwenden tot bereiking van haar doel, niet in strijd zijn met de wet en met de staatkundige belangen dezer bezittingen.

— De tijdingen, die wij van den oosthoek van Java omtrent het weder en den stand van den oogst ontvingen, luiden niet gunstig. Het schijnt, dat de Westmoesson zich meer bepaaldelijk aan de stranden dan wel in het binnenland heeft ingesteld. Terwijl er te Soerabaija nu sedert eenige dagen zware regens vallen, doet zich in de binnenlanden dier residentie en in de residentie Madioen geen enkele bui voor. Alles is dor en droog en schraal en geen rijstveld kan er beploegd worden; op sommige plaatsen zijn de zaadbeddingen door gebrek aan water uitgestorven. Het suikerriet kwijnt overal en zijn groei wordt door de droogte zoodanig belet, dat het naauwelijks eenige duimen uit den grond geschoten is, terwijl het anders op dezen tijd van het jaar, die wel gezegd kan worden reeds het midden van den regen-moesson te zijn, vijf à zes voeten hoog staat. De rivieren zijn ook zoo laag, dat het vervoer der producten uit de binnenlanden naar de stranden grootendeels belemmerd wordt.

"Dit een en ander baart groote zorg en onrust voor de toekomst en het is te hopen, dat de natuur spoedig te hulp komt; want reeds hier en daar begint er gebrek aan voedingsmiddelen te ontstaan en de rijst in prijs te stijgen.

"De residentie Pasoeroean is ten dien opzigte gelukkiger, de regen is daar op het laatst der vorige maand [illegible] doorgekomen, waardoor het reeds kwijnende padi [illegible] als het ware op nieuw is [illegible] staat en een goeden oogst belooft.

— Op den 16 dezer is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal met mevrouw Duymaer van Twist en gevolg in den morgen van Buitenzorg alhier aangekomen.

— Op den 18den kwam van Singapore alhier ter reede aan het stoomschip *Java*, gezagvoerder G. Batten, medebrengende den landmail, loopende tot 5 Januarij jl.

Aan boord bevond zich Zijne Excellentie de luitenant-generaal Jhr. F. V. A. Ridder de Steurs, benoemd kommandant van het Indische leger, benevens H. D. echtgenoot, kinderen en gevolg. Zoodra de aankomst van Z. E. door twee schoten van het wachtschip, die door de welkomst-batterij en het fort Prins Frederik herhaald werden, bekend was, begaven de kolonels, chef van den algemeenen staf en kommandant der 1ste militaire afdeeling op Java, zich in commissie naar boord, om Z. E. te verwelkomen. Z. E. begaf zich dadelijk aan boord van het stoomschip Tjitarum en werd op de reede door een salut van 15 schoten van het wachtschip en in de rivier door een gelijk aantal van de welkomst-batterij begroet. Aan wal stappende werd Z. E. door den generaal-majoor, waarnemend kommandant van het Indisch leger en alle hoofdofficieren en officieren der staven van de verschillende corpsen en diensten ontvangen, en met zijn behouden aankomst geluk gewenscht, waarna Z. E. door twee pelotons O. I. cavallerie begeleid, zich naar de woning van Mevrouw de Baronnesse de Kock begaf, alwaar Z. E. voorloopig intrek heeft genomen. Bij de aankomst in die woning deed het fort Prins Frederik, te Weltevreden, een salut van 15 schoten.

— Men leest in *de Oostpost* het volgende berigt van Malang:

De liefelijke toonen der gamelan riepen, op den morgen van den 30sten Jan. ll., een talrijk Javaansch publiek naar de woning van den regent, radhen adipatie Ario Notto di Ningrat.

De Javaansche school zou dien dag geopend worden, en ten 9 ure verzamelden zich te dier plaatse de adsistent-resident van Malang, de controleur, benevens de voornaamste ingezetenen, allen uitgenoodigd, om deze plegtigheid bij te wonen.

De heer van Schmidt toonde in zijne rede het nut aan dier inrigting, wenschte de bevolking geluk met deze weldaad van het gouvernement, allen aansporende, om deze gunst op prijs te stellen.

De regent beantwoordde den adsistent-resident in hartelijke bewoordingen, terwijl een luid hoerah der Javaansche hoofden en het bespelen der gamelan, de geestdrift der toeschouwers vermeerderde.

De 105 kinderen, die aanzoek gedaan hebben, om op deze school onderwijs te genieten, bragten het overige van den dag, op hunne eigenaardige wijze, in vrolijkheid door.

— Met leedwezen deelen wij het overlijden van den heer C. L. Casteren van Cattenburg, zendeling leeraar te Toegoe en Depok, in den nacht van 16 en 17 dezer mede. Die beide inlandsche christengemeenten verliezen in hem een ijverig en bekwaam herder, terwijl ook de letterkunde in deze gewesten een niet-ongelukkig beoefenaar in hem betreurt.

— Den 3 Febr. jl. overleed te Djokjokarta, de pangeran majoor Serang, een afstammeling van een der voornaamste vroegere geestelijke vorsten, en oom van den pangeran adhipatie Noto Proudjo, die ook later zijn schoonzoon werd.

Hij verkreeg in 1827 den rang van majoor, benevens de distinktiven der voornaamste prinsen van Djokjokarta.

— De *Natuurkundige Vereeniging* hield op den avond van den 16 dezer, hare *vierde* algemeene vergadering, ter welker gelegenheid door den president het algemeen verslag van het afgeloopen jaar werd voorgedragen en door sommige leden belangrijke mededeelingen werden gedaan, waarna gekozen zijn:

Tot corresponderende leden in Nederland, de Heeren F. C. Donders, hoogleeraar te Utrecht en J. A. C. Oudemans, observateur te Leyden; en in het buitenland: F. H. Froschel, hoogleeraar te Bonn en L. Gmelin, oud-hoogleeraar te Heidelberg.

Tot gewone leden, de Heeren J. E. Cornelissen, Jhr. C. F. Goldmann, D. S. Hoedt, M. J. H. Kollman, W. van Ommeren, N. Baron Gansneb, genaamd Tengnagel, R. P. Tolson, W. Cores de Vries en L. Weber.

— Volgens de berigten van Sumatra's Westkust was de weêrsgesteldheid in de maand Januarij gunstiger; de schade, in de vorige maanden geleden, werd hersteld.

— Men schrijft uit Benkoelen tot 1 Februarij, dat de rust aldaar niet gestoord was. De van ouds beruchte roover Pandar Gommandan was schuldig bevonden en tot verbanning buiten Sumatra veroordeeld.

— De rust en tevredenheid in de Lampongsche districten liet, gedurende de maand Januarij, niets te wenschen over. Er heerschte echter minder bedrijvigheid in handel en landbouw in dit jaargetijde dan gewoonlijk, [illegible] de eerste levensbehoeften in prijs waren gestegen.

— Men meldt uit Palembang, dat [illegible] Lobo Poeding (Ampat Lawang) en [illegible] marga, in de laatste dagen [illegible] komen vragen en verkregen [illegible] om opstand te verwekken [illegible] bevolking ge-[illegible]

— Men meldt [illegible] het bestuur [illegible] trachtte [illegible] onderhoorigheden meldt men, dat

— Van Celebes en onderhoorigheden [illegible] in de kampong Solonga, [illegible] ter zake eener onbeduidende [illegible] heeft plaats gehad, waarbij de [illegible] zijner volgelingen, benevens drie inwoners der kampong, gedood werden.

— Uit de Molukkos meldt men van Ternate tot 2 Januarij, dat zich op het eiland Myfore een profeet, Korano Konora genaamd, heeft opgeworpen; de Sultan van Tidore

had het voornemen, om eenen kongy naar het eiland af te zenden, om den profeet te vatten.

— Van Amboina wordt tot 26 Januarij gemeld, dat de luchtsgesteldheid in de maand December over het algemeen drukkend is geweest; de gezondheidstoestand liet vooral in het laatst der maand veel te wenschen over. In den nacht van 30 tot 31 Dec. waren te Amboina en van 2 tot 5 Januarij in de afdeelingen Saparoea en Harneko vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld, die echter geene schade hebben veroorzaakt.

— Men meldt van Menado tot 26 Januarij, dat zich langs de kusten dier residentie Mangindanaosche zeeroovers vertoond hadden. Het stoomschip *Etna* is tegen hen afgezonden. Te Menado en in de omstreken was het aantal zieken van onderscheiden aard voortdurend aanzienlijk. De zendeling-leeraar K. W. Nooij, is den 21 Dec. te Tondano aan de heerschende buikziekte overleden. Den 27 Dec. zijn ligte schokken van aardbeving gevoeld.

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD: Tijdelijk en buitengewoon, tot lid in den raad van justitie te Makassa, D. A. J. B. de Graaf, havenmeester aldaar; tot directeur der prod. en civiele magazijnen, T. Ament, thans resident van Cheribon; bij de algem. rekenkamer tot tweede kommiezen J. H. Fuchter en J. M. G. Brondgeest; tot derde kommiezen, J. C. Fleur, Jr. en W. A. Lands; tot president van de wees- en boedelkamer te Samarang, C. A. Varkevisser, lid dier kamer; tot lid van de hoofd-kom. van onderwijs in N. Indie, A. A. Th. Mounier, pred. bij de P. G. in N. Indië; tot lid van de subkommissie van onderwijs te Pattie (resid. Japara), J. van Es, tot kommies op het residentie kantoor te Rembang, M. H. Bleekveld; tot opziener der 2e klasse bij het indigo kultuur, J. D. G. Heins; tot opziener der 3e klasse J. Backer; tot president van den raad van justitie te Batavia, Mr. A. J. Swart; tot lid in den residentie-raad te Soerakarta, Jhr. C. L. J. van Hogendorp; tot assist. resid. van Ngawie (resid. Madioen), J. H. de Senerpont Domis; tot eersten kommies te Samarang, J. F. de Haart, van Soerabaija tot eersten kommies te Soerabauw, D. Brouwer van Djokjokarta; tot kommies te Patjetan de vendumeester, G. F. H. Scharten van Baudong; tot kommies de posthouder F. J. F. Schönlaub, te Sambas; tot secretaris bij de kom. tot het ontwerpen der wettelijke bep. in de bez. buiten Java en Madura, Mr. J. Loudon; tot het resid. kantoor te Batavia tot 1en kommies, A. P. van Leeuwen; tot 2en kommies, J. B. M. Boshouwer; tot 3en kom. J. Faes, tot zoutverkoop-pakhuismeester te Pasoeroeau H. C. Krumdik.

ONTSLAGEN: De offic. van justitie bij den raad van justitie te Soerabaija, Mr. A. Mangelaar Meertens: op zijn verzoek, eervol, onder toekenning van pensioen, de ambtenaar B. P. Barends, laatst tweede commies bij de algem. rekenk.; A. T. W. Bogaardt, geschorst controleur der 2de kl. bij de landelijke cultures; J. D. van Schelle, gewezen zoutverkoop-pakhuismeester te Cheribon; J. W. F. Lutter, commies op het resid. kantoor te Rembang; op zijn verzoek, eervol, het lid van de sub-commissie van onderwijs te Pattie (resid. Japara) J. Millard, suikerfabriekant te Langse; wegens vertrek, eervol, het lid in den residentie raad te Soerakarta, A. J. Boers; eervol, wegens ziekte, de commies C. H. Ruel, onder toekenning van wachtgeld; op verzoek, eervol, den gewezen zoutverkoop-pakhuismeester te Padang, J. P. Freeth; de controleur der 3de kl. H. M. van Rijsseu.

GEPLAATST: In de resid. Japara, de ambtenaar J. van Es; in de resid. Banjoemaas, de ambtenaar C. E. Le Clercq; in de resid. Cheribon, de opziener 3de kl. J. Backer.

VERPLAATST: bij het kader der landelijke inkomsten en cultures: uit de residentie Bezoeki naar de afd. Patjitan, de controleur der 2de kl. O. W. Swaving.

VERLEEND: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan het lid der weeskamer te Batavia, D. van Elk.

VOORLOOPIG BELAST: Met de betrekking van commies te Pekalongan, G. W. ten Cate, ambtenaar op wachtgeld, van Rembang.

ONTHEVEN: Eervol, de assistent-resident van Ngawie (residentie Madioen) C. J. A. Abrahami de Melverda; de 1e Kommeis op het resid. kantoor te Batavia J. E. Munnik.

GESTELD: Ter beschikking van den resident Banjoemaas, L. C. J. A. de Vogel; ter beschikking van den resident van Palembang, H. J. Coster kommies van Makasser.

MAGTIGING VERLEEND: Tot uitreiking eener akte van toelating tot uitoefening der genees- heel- en verloskundige praktijk, voor de resid. Japara, aan de onlangs uit Nederland aangekomen partikulieren geneesheer A. Sonius.

MILITAIR DEPARTEMENT.

BENOEMD: Tot tijdelijk adjudant bij den kommandant der troepen in de Wester-afdeeling van Borneo, de eerste luitenant der inf. J. V. Kriesfeld; tot adjudant bij het 12de batt. inf. de tweede luitenant J. G. Eskens, van het 5e batt. bij het marine departement tot eersten machinist op de stoombaggermolen n° 2 te Soerabaija, C. J. Poulviquet, tijdelijk machinist bij den Waterstaat.

BEVORDERD: bij het Wapen der Infanterie, tot off. van gezondheid 2 kl. bij de milit. geneeskundige dienst, de off. 3e kl. B. H. Egberts tot kapit. bij den staf van den G. Generaal, de 1e luit. der infanterie J. van Pabst, met bepaling van adjudant te kontinueren; bij het 1e bat. de 1e luit. H. A. M. Latour en J. J. B. Sterke, bij het 2e bat. de 1e luit. V. A. Amiot; de 1e luit. W. van Os, de 1e luit. P. J. C. van Hoeij Schilthouwer; de 1e luit. A. de Veer de Rochemont. Tot 1en luit. de 2e luit.-adj. A. F. de Vassij, de 2en luit. J. van Leijden en O. H. Musch; R. H. W. C. Manger, U. G. Le Clerq, G. F. van Eugen, C. P. Frantzemann, J. V. Kriesfeld, C. Raveteijn H. A. B. M. L. von Koch, A. J. F. Paternostre du Montlion; tot 2e luits., de sergeanten J. D. E. F. Thijs, J. F. Haus, L. H. C. Nilant, E. D. C. Middelaer, D. F. van Oort, J. A. van Oort, P. F. C. G. Hedderich, W. Broek, J. A. Quack, C. F. de la Chaux, W. Grijping, H. F. W. le Bruijn.

VERPLAATST: bij het 1e bat., de kapit. D. Juta van het 7e, W. E. Visser van het 5e bat., en de 1e luit. J. H. F. Wieland van het 7e bat., bij het 3e bat., de 2 luit F. A. J. Perié van het 7e bat., bij het 5e bat. (Palembang) de kapit. H. E. Boder van het garnizoensbat., op Banka; bij het 7e bat., de kapit. J. P. Gosenson, G. Bruinis en G. F. Nauta, respectivelijk van het 10e 12e en 1e bat.; en de 1e luit. J. Keizer, F. Luijkx en [illegible] Gallas, respectivelijk van het garnizoens-bat op Banka, het 5e en het 8e bat.; bij het 9e bat., de 2e luit. A. Z. Thijssen van het 8e bat.; bij het 10e bat. de 2e luit. G. Bakker van het 1e bat.; bij het 11e bat. de 1e luit. N. G. van Haffel en L. J. F. Timmermans van het garnizoens-bat. in de 1e milit. afd. en het 10e bat.; bij het 12e bat., tot kapit. C. F. van Stein van Hensbroek, van het 5e bat.; J. Hintzen en G. L. C. van Oldenborgh, beiden van het garnizoens-bat. in de 2e milit. afd.; bij het 14e bat., de 2de luit. W. de Leon, van het 3e bat.; bij het garnizoens-bat. in de 1ste mil. afd., de 1ste luit. C. F. Doerrleben, van het 7e bat.; bij het garnizoens-bat. in de 2e milit. afd., de kapit. E. C. F; Happé van het 12e bat.; bij het garnizoens-bat. in de 3e milit. afd. (Bangallang), de 1ste luit. J. van der Haas van het 14e bat.; bij het garnizoens-bat. op Banka, de kap. B. T. Reiger, van het 7e bat.; bij het 7e bat. infanterie de majoor Jhr. V. M. de Braauw, van het 11e bat.

GEPLAATST. Bij het 7e bat. de 2e luit. J. W. Auffmorth tijdelijk bij het korps Sappeurs; Bij de geneeskundige dienst te Samarang de off. van gezondheid der 2de kl. C. A. L. Pecqueur: bij het groot milit. hospitaal te Soerabaija, de off. van gezondheid 2de kl. H. W. Schwaneveld.

BEPAALD. Dat de ancienniteit van den off. van gezondheid der 1e kl. G. J. van Thienen, gerekend zal worden van 9 Nov. 1847, en dat hij mitsdien in de ranglijst der off. van gezondheid der 1e kl. plaats zal nemen boven den off. van gezondheid der 1e kl. F. Schmitt.

VERLEEND. Bij het Marine departement, een tweejarig verlof naar Nederl. tot herstel van gezondheid aan den opziener van den model zolder te Soerabaija J. Hahn., een twee jarig verlof naar Nederland tot herstel van gezondheid aan den 2en luit. der infanterie G. Strunz.

GOEDGEKEURD. De tijdelijke opdragt van den modelzolder bij de fabriek voor marine te Soerabaija, aan den machiene drijver J. Stam.

INGETROKKEN. Op zijn verzoek, het aan den kapitein, plaatselijken adjudant van Weltevreden en Rijswijk. J. van Dam, verleend twee jarig vsrlof naar Nederland.

ONTSLAGEN. Op verzoek, eervol onder toekenning van pensioen, de kap. plaatselijke adj. van Weltevreden en Rijswijk J. van Dam. Op verzoek, eervol, onder toekenning van pensioen de kap. der infanterie W. E. Visser: op verzoek, eervol, de 1e Luit. der infanterie C. B. Henrici, onder toekenning van pensioen.

Ingezonden Stukken.

De Utrechtsche Akademie en Prof. Mulder.

Met groote verwondering vernam men, voor veertien dagen, dat Prof. Mulder in zijne redevoering, gehouden bij het overdragen van het Rectoraat der Akademie aan zijn opvolger, openbaar had aangekondigd, dat hij zich, om zijnen gezondheidstoestand, verpligt rekende zijn ontslag als Hoogleeraar, aan Z. M. te verzoeken. Met verwondering zeiden wij; omdat het niet bekend was, dat de gezondheid van den Hoogleeraar, in vele zaken, zooals tegenwoordig minder in scheikundige dan in politische en godsdienstige zoo bedrijvig, wankelbaar was. In de nieuwsbladen lezen wij, dat Z. M. zwarigheid maakt om het verzocht ontslag te verleenen; maar in overleg is getreden met zijne raadslieden en de Curatoren der Akademie, ten einde den Hoogleeraar te verligten in zijne veelvuldige werkzaamheden en hem voor de Akademie te behouden. Wij erkennen gaarne, dat de Heer Mulder als scheikundige niet geringe verdiensten bezit, en dat derhalve zijn ontslag voor de Akademie een verlies zoude zijn; maar wij zijn evenzeer overtuigd, dat niemand onmisbaar is en zijn behoud, zelfs voor de Akademie, te duur zoude kunnen worden gekocht, wanneer daarvan het gevolg zoude zijn, dat andere wetenschappen moesten worden veronachtzaamd en de uitbreiding van verzamelingen voor andere vakken geheel moest achterstaan. Reeds nu, verzekert men, worden andere zaken verwaarloosd, is er voor onderscheidene verzamelingen niets te verkrijgen en worden aan het scheikundig Laboratorium uit het Akademiefonds meer *duizenden* besteed dan in vroegere jaren uit s' lands penningen *honderden*. Wenschelijk ware het zeker, dat publiciteit, die men overal tegenwoordig verlangt. bovenal in het finantiële, ook op het Akademiefonds werd toegepast, dan zoude het blijken hoe partijdig de aanzienlijke sommen, jaarlijks door de studenten op te brengen, voor zeer enkele vakken van wetenschap werden besteed en andere daarentegen kwijnen, bij gebrek aan de noodige toelagen en ondersteuning.

Men spreekt van de vele en moeijelijke werkzaamheden aan de betrekking van den Hoogleeraar Mulder verbonden. Wij zien niet in, dat zij grooter zijn, dan die, eigen aan het onderwijs in een ander vak van wetenschap, daar toch alle wetenschappen dagelijks aanzienlijk worden uitgebreid, vooral de geneeskundige en physische. Of is het theoretisch en klinisch onderwijs in de inwendige geneeskunst, in heel- en verloskunde, ziekten van vrouwen en kinderen, minder omvattend? En evenwel wordt, althans te Utrecht, daaraan oneindig minder besteed, en staat de Hoogleeraren in die vakken minder hulp in personeel ten dienste, zoodat dit onderwijs noodzakelijk nadeel lijdt.

Zijn wij wel onderrigt, dan zijn, behalve de Chef van het Laboratorium, de Hoogleeraar Mulder, daar nog aan verbonden een onlangs tot Lector in de scheikunde bevorderden, assistent; een tweede zeer bekwame assistent, en één of meer bedienden. In één woord: een personeel, dat aan geene andere der Hoogescholen voor een enkel vak ten dienste staat. Het is zeker genoegzaam in staat en geschikt, om den Hoogleeraar allen bijstand en alle verligting aan te bieden, die hij behoeft. In waarheid: elke vermeerdering van personeel aan die inrigting, zouden wij als eene verkwisting beschouwen; te meer, daar, bedriegen wij ons niet, het getal der Hoogleeraren in de Mathematisch-physische faculteit, bij de wet op *vier* bepaald, reeds *zeven* bedraagt en dus eene vermeerdering van dit getal onverantwoordelijk zoude zijn.

Onverantwoordelijk, zeiden wij; want welke ook de diensten van den hoogleeraar Mulder mogen zijn, zoo staat hij in de scheikundige wetenschap niet aangeschreven als zijne accolyten te Utrecht wel zouden willen doen looven. Met eenen Lavoisier, Dury, Berzelius, Dumas, Liebig, Faraday, is hij niet op gelijken of eersten rang onder scheikundigen te stellen. Het bewijs, dat hij bij de Fransche Akademie, wier gezag in zoodanige zaken door nie[mand] ontkend worden, als scheikundige niet zoo zeer op prijs wordt gesteld, is evident: bij het benoemen toch van buitenlandsche Correspondenten en veel minder van Associés werd hij door dat ligchaam nog nimmer tot het vervullen eener vacante plaats voorgedragen, waartoe steeds de bekwaamste scheikundigen van Europa worden benoemd, van Berzelius, Dury, Faradaij, associés waren of nog zijn. Ook zijn vriend Liebig is, meenen wij, zoo niet associé, minstens correspondent.

Is dus de aanvraag van den Hoogleeraar om ontslag gemeend, gelijk hij zegt, en zijn gezondheidstoestand [illegible], men gunne hem eene zoo noodige rust; overtuigd dat de scheikunde niet met hem *zal ondergaan*. Was echter het vragen om ontslag slechts een voorwendsel, om, door [illegible] ger te klimmen, voldoening en voedsel te geven aan [illegible] inzigten: men zij voorzigtig, daar dit wrange vruchten zou opleveren. Wij hopen het eerste; want anders zou [illegible] geheel gedrag in deze zaak; zijne, zoo men zegt, roerende aanspraak, bij gelegenheid dat de studenten hem verzochten van zijn voornemen af te zien, waarbij hij tot tranen bewogen was; zijne interpellatie aan zijnen jongsten [illegible] omtrent de waarheid van het aangevoerde; en het [illegible] zijner rede, waarbij hij verklaarde niet anders te kunnen of te mogen handelen, niets geweest zijn dan een on[illegible]dig kluchtspel, geschikt ter verblinding van ligtgeloovigen of niais.

Een Amsterdammer.

Correspondentie.

Wij hebben nimmer, voor zoover wij weten, een[illegible] van H. G. S. in onze courant opgenomen; plaatsen het ons toegezondene niet, en verzoeken van verdere zendingen verschoond te blijven.

De uit Rotterdam ons toegezonden brochure kan [illegible] beoordeeld worden — ook omdat ze onverstaanbaar is[illegible]

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 13 April 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	54½ ⅝ 9/16			
Dito Certificat.	3	65⅝ ¾	*Hope* 1798/1816	5	95
Dito dito .	4	82¼ ⅜ 5/16	Dito 1828/1829	5	94½
O. I. Leening.	4		Cert.1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½	82½ ⅝	Dito Dito	4½	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*. .	4	
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	2½		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito.. .	6	
Obligatien. . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17⅛	Obligatien . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	32⅛ ⅜ 5/16			
Bew. Sp. Com.		3 9/16	Metalliek . . .	5	57⅞
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	76 ¼
Portugal.			Dito letter B . .	5	76 ¼
Londen nieuwe.	5	31⅞ 32 32	Dito 1847 . . .	2½	29⅞
Dito uitgest. .	4		Dito 1851/1852	2½	29⅞

Mexic. te Lond. 3 pct. 22½; dito Onb. 22½; Gr[illegible] Lond. Uitg. 6 3/16; Peru 4½ pct, 57.

Bij algemeen lustelooze handel verkeerde de markt [illegible] eene flaauwe stemming.

FRANKFORT, Dingsdag 11 April. 5 pct. Metallie[k] [illegible] Spanje binn. 3 pct. 33½; dito 1 pct. 17¼.

LONDEN, Woensdag 12 April. Consols op tijd [illegible] Mexico N. 3 pct. 24, 24¼; Peru N. 4½ pct. 59, 6[illegible] Uitg. 6¼, 6⅜; Spanje 3 pct. 35, 35; dito 1 [illegible] 17½; dito Certificaten 3⅝, 3⅝; Russen 4½ pct. [illegible] dito 5 pct. 91, 92; Holl. 2½ pct. 56, 56; d[illegible] 84, 85; Sardinie 5 pct. 76, 77.

PARIJS, Woensdag 12 April. Fr 4½ pct. ex [illegible] dito 3 pct. 63.20; Sp. Binn. 3 pct. 32½; dito 1 [illegible] Belgie 4½ pct. 84; Russen 4½ pct. 74.

WEENEN, Woensdag 12 April. N. Metall. 85[illegible] Leen. 88⅞; dito Lett. B. 107; Bankact. 1215 [illegible] pct. 99; Loten van fl. 250 120; Wissel Londen [illegible] Parijs 161½; Zilver 35.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr. te 's Gra[venhage]